

Η Βία δεν έχει φύλο

Αντώνη Δ. Μαγγανά, Καθηγητή Τομέα Εγκληματολογίας Παντείου
Πανεπιστημίου

Η σφαιρική άποψη για τα πράγματα ανέκαθεν ήταν δύσκολη, δεν ήταν «δημοφιλής», προβληματίζε, έφερνε τους ανθρώπους σε αμηχανία ή σε δύσκολη θέση. Το να μιλήσεις σε μια γυναίκα που κακοποιείται από το σύντροφό της για ανδρική θυματοποίηση θα έχεις μια εχθρική ή τουλάχιστον «παγερά αδιάφορη» αντιμετώπιση. Όμως εμείς οι εγκληματολόγοι οφείλουμε να ψάχνουμε για την αλήθεια σφαιρικά. Δεν θα έχουμε τις επιδοκμασίες των «ακραίων φεμινιστικών κινημάτων» αλλά η επιστημονική μας δεοντολογία μας επιβάλλει να βλέπουμε και τις δύο όψεις του νομίσματος. Αυτό δεν κάνουμε εξ' άλλου απέναντι σε ένα έγκλημα και έναν εγκληματία όταν από τη μια (πρέπει να) σκεφτόμαστε την προστασία και ασφάλεια του κοινού και από την άλλη την προστασία των δικαιωμάτων του δράστη. Μέσα από αυτό το πρίσμα θεώρησα σημαντικό να παρουσιάσω δυο ενδιαφέρουσες εργασίες-συνεντεύξεις φοιτητριών μου που αφορούν τόσο τη γυναικεία θυματοποίηση (η Εργασία της Κας Ιωάννας Δρόσου) όσο και την ανδρική θυματοποίηση (Εργασία της Κας Μαρίας Στοιχειού). Είναι πολύ ενδιαφέρον ότι και οι δύο μορφές κακοποίησης παρουσιάζουν κοινά σημεία τόσο ως προς τις μορφές εκδήλωσης, την επανάληψη τους και κυρίως τις συνέπειες που επεκτείνονται, δυστυχώς, πολύ συχνά και σε αθώα θύματα όπως τα παιδιά. Η βία δε έχει φύλο και ο κύκλος της βίας αναπαράγεται αφού οι παράγοντες που «προδιαθέτουν» προς τη βία είτε γενετικοί είτε περιβαλλοντικοί εξακολουθούν να υφίστανται.

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΘΥΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ

Ιωάννα Δρόσου, Υπ. Διδ, Παντείου Πανεπιστημίου (φοιτήτρια Κοινωνιολογίας κατά το χρόνο της συνέντευξης)

Όταν ο κ. Μαγγανάς μάς ανακοίνωσε το θέμα της εργασίας για το μάθημα της Αντεγκληματικής Πολιτικής θεώρησα ότι θα είναι πολύ δύσκολο να βρω ένα άτομο που έχει κακοποιηθεί και να το προσεγγίσω προκειμένου να του πάρω συνέντευξη. Τελικά για άλλη μια φορά ήμουν αφελής...

Πριν ένα μήνα ήμουν στη Θ. και βρέθηκα με μια φίλη, που είχα πολύ καιρό να τη δω. Η συγκεκριμένη κοπέλα, ας την ονομάσουμε Μ., είναι 22 χρονών και σπουδάζει στην Ιατρική της Θ. Όταν ήταν 18 χρονών πήγε να σπουδάσει στο αντίστοιχο τμήμα σε μια πόλη της Ι. και πριν 6 μήνες γύρισε στην Ελλάδα να συνεχίσει τις σπουδές της.

Ένα Σάββατο βράδυ πήγα σπίτι της και ξεκινήσαμε με το να λέμε τα νέα μας. Κάπως έφτασε η συζήτηση σε εμένα και σε τι θέλω να ακολουθήσω μόλις πάρω πτυχίο. Τότε της είπα ότι το όνειρό μου είναι να βρω δουλειά σε κάποιο ίδρυμα είτε αυτό είναι το ΙΘΑΚΗ είτε το Χαμόγελο του Παιδιού είτε κάποια στέγη προστασίας κακοποιημένων γυναικών. Όταν της ανέφερα το τελευταίο με ρώτησε γιατί θέλω να ασχοληθώ με τις κακοποιημένες γυναίκες. Τότε ήταν που απόρησα γιατί αφού της ανέφερα τόσα ιδρύματα με ρώτησε μόνο για τις κακοποιημένες γυναίκες και μάλιστα με επιφυλακτικότητα και αμφιβολία, λες και δεν πρόκειται ποτέ να ευαισθητοποιηθεί κανείς για αυτές. Αυτό της το βλέμμα απορίας και τρόμου ταυτόχρονα με

αναστάτωσε και μου δημιούργησε διάφορα ερωτηματικά για το εάν έχει πέσει θύμα κακοποίησης ή όχι.

Όπως αποδείχτηκε στη συνέχεια της βραδιάς αυτό ήταν η αρχή για μια εκ βαθέων εξομολόγηση που θέλησε να κάνει η Μ., ύστερα από τόσα χρόνια καταπίεσης και σιωπής...

Θέλω να σημειώσω ότι ο διάλογος δεν είναι αυτολεξεί γιατί δεν πρόκειται για απομαγνητοφωνημένη συζήτηση, παρ' όλα αυτά προσπάθησα να είμαι όσο πιο ακριβής γίνεται προκειμένου να δείξω την απόγνωσή της και την ανάγκη της να μιλήσει σε κάποιον για αυτά που έζησε στην Ι. Οι επόμενες σελίδες καταγράφουν το διάλογο εκείνης της βραδιάς, χωρίς καμία παρέμβαση δική μου ούτως ώστε να μην καλύψω την ιστορία της Μ..

- Μ. γιατί γύρισες στην Ελλάδα, αφού είχες μόνο δύο χρόνια για το πτυχίο και τώρα παιδεύεσαι για να σου αναγνωρίσουν μαθήματα;
- Ο πατέρας μου μου ζήτησε να γυρίσω πίσω γιατί δεν τα καταφέραμε οικονομικά. Εγώ, βέβαια, ήθελα να φύγω από την Ι. εδώ και καιρό, οπότε δεν ήταν δύσκολη απόφαση.
- Αλήθεια, γιατί ήθελες να φύγεις τόσο από εκεί, αφού έλεγες ότι περνάς καλά. Είχες τον Γ., συζούσατε και όλα πήγαιναν καλά ή τουλάχιστον έτσι έλεγες μέχρι πέρσι τα Χριστούγεννα που είχες έρθει και συναντηθήκαμε.
- Δεν λέω καλά ήταν, αλλά δεν μπορούσα άλλο. Είμαι 22 χρονών και από τα 18 μου είμαι στο εξωτερικό και το παίζω σύζυγος. Αυτό δεν το άντεχα άλλο. Ήθελα να φύγω να νιώσω πώς είναι να μπαίνεις σε ένα σπίτι και τα κλειδιά της πόρτας να τα έχεις μόνο εσύ και να ανοίγεις σε όποιον θέλεις και το βράδυ να κοιμάσαι μόνη σου και να μην έχεις την έγνοια κανενός. Αυτό το ένιωσα πρώτη φορά πριν λίγους μήνες, όταν πέρασα στη Θ. Την πρώτη νύχτα που κλείδωσα την πόρτα και ξάπλωσα ένιωσα ότι μπορώ να ξαναφτιάξω τη ζωή μου. Να ζήσω για μένα και για κανέναν άλλο. Εκείνη τη νύχτα κατάλαβα ότι επιτέλους είμαι μια κοπέλα που ήρθε να σπουδάσει, αλλά και να ζήσει σε ένα μέρος, χωρίς απαραίτητα να τη συνοδεύει ένας άντρας. Επιτέλους ένιωσα για πρώτη φορά ελεύθερη. Τώρα έμαθα τι θα πει ελευθερία και μου το δίδαξαν τα πιο μικρά και απλά πράγματα. Τρώω ότι ώρα θέλω, φορά ότι θέλω, γυρνάω σπίτι όταν το αποφασίσω εγώ. Τώρα κάνω πράγματα για μένα.
- Εγώ δεν μπορώ να με φανταστώ μόνη μου.
- Ούτε και εγώ μπορώ, αλλά πρέπει. Φοβάμαι ότι θα κάνω κακό αν δεν μείνω μόνη μου...
- Τι εννοείς; Κοίτα και εγώ όταν βγαίνω από μια σχέση θέλω να μείνω μόνη μου για λίγο καιρό. Αυτό συμβαίνει σε όλους. Όταν ξεκινάς μια σχέση είσαι τελείως διαφορετικός άνθρωπος από όταν βγαίνεις από αυτή. Κάθε σχέση σε αλλάζει και για αυτό χρειάζεται να μείνεις μόνος σου, να ξαναγνωρίσει τον εαυτό σου. Αυτό, όμως, δεν σημαίνει να απομονωθείς τελείως από τον κόσμο. Αυτό δεν νομίζω ότι σου κάνει καλό.
- Και όμως εγώ αυτή τη στιγμή δεν θέλω να βρίσκομαι κοντά σε κανέναν άντρα. Τους μισώ όλους ανεξαιρέτως. Έτσι μου έρχεται να βγω στον δρόμο και να αρχίσω να σκοτώνω όποιον άντρα συναντήσω.
- Γιατί τόσο θυμός Μ.; Δεν φταίνε οι άντρες για ότι κακό γίνεται.
- Και όμως αυτοί φταίνε για όλα τα κακά. Τους ενδιαφέρει μόνο ο εαυτός τους και πώς θα περνάνε αυτοί καλά, χωρίς να σκέφτονται κανένα. Δεν νοιάζονται για σένα και αν είσαι ευτυχισμένη ή ακόμα και αν χρειάζεσαι κάτι. Δεν τους αφορούν οι δικές σου ανάγκες και σε θέλουν όσο καλύπτεις τις δικές τους. Αν

πάψεις να τους υπηρετείς σε εγκαταλείπουν και δεν ασχολούνται ποτέ ξανά μαζί σου.

- Καταλαβαίνω ότι κάτι σου έχει κάνει ο Γ. για να σκέφτεσαι έτσι. Ίσως, επειδή ο χωρισμός σας είναι πρόσφατος. Όμως εσύ ήσουν αυτή που του ζήτησες να χωρίσετε για οι «σχέσεις εξ αποστάσεως δεν έχουν μέλλον». Αυτός από ότι μου έχεις πει δεν ήθελε να το συζητήσει.
- Ο Γ. δεν φταίει σε τίποτα. Ίσα ίσα είναι το καλύτερο παιδί που έχω γνωρίσει. Απλά δεν άντεχα να ζω με τον φόβο πότε θα με πληγώσει. Είμαστε μαζί δύο χρόνια και ούτε μια μέρα δεν ένιωσα ασφαλής σε αυτή τη σχέση. Κάθε λεπτό σκεφτόμουν ότι θα με πληγώσει και δεν το άντεχα. Για αυτό χωρίσαμε.
- Είχε κάνει ποτέ τίποτα που σε πλήγωσε;
- Όχι
- Προσπάθησε ποτέ να πιέσει για κάτι;
- Όχι
- Ήταν απότομος μαζί σου;
- Όχι
- Σε χτύπησε ποτέ;
- Όχι
- Σε απάτησε;
- Όχι
- Σου μίλησε άσχημα;
- Όχι
- Τότε γιατί φοβόσουν; Τι έκανε και τον φοβόσουν;
- Τίποτα.
- Μ. μίλησέ μου. Τι σου έκανε ο Γ.;
- Τίποτα ειλικρινά. Ποτέ δεν έκανε κάτι να με πληγώσει. Ήταν πολύ καλός μαζί μου. Υπομονετικός και τρυφερός. Με αγαπούσε και ακόμα με αγαπάει, όχι μόνο ως κοπέλα του, αλλά και ως φίλη του.
- Τότε γιατί φοβάσαι τόσο τους άντρες;
- Δεν τους φοβάμαι. Τους μισώ.
- Γιατί;
- Γιατί φοβούνται τις γυναίκες και προκειμένου να τις αντιμετωπίσουν τις χτυπάνε, τις μειώνουν, κλέβουν την αξιοπρέπειά τους και προσπαθούν με κάθε τρόπο να φανούν ανώτεροι αυτών, επειδή πιστεύουν ότι ο Θεός τους έπλασε να είναι ανώτεροί μας, προκειμένου να επιβιώσουμε στον πλανήτη. Νομίζουν ότι εμείς είμαστε ο τελευταίος τροχός της αμάξης, που απλά θα τους εξασφαλίσει τα απαραίτητα για την επιβίωσή τους και τη διαιώνιση του «είδους» τους. Είμαστε καλές μόνο για το νοικοκυριό και την οικογένεια. Η πολιτική, η καριέρα και ότι μπορεί να σε ενισχύσει οικονομικά είναι προνόμιο των αντρών. Αυτή είναι η απόφαση της μητέρας φύσης και εμείς κακώς επεμβαίνουμε στο έργο της αναζητώντας δικαιώματα.
- Ποιοι τα πιστεύουν αυτά; Μ. στις μέρες μας οι γυναίκες νομίζω ότι είναι ίσες με τους άντρες. Υπάρχουν κάποιοι που ακόμα σκέφτονται έτσι φαλλοκρατικά;
- Όχι κάποιοι, όλοι.
- Όλοι οι άντρες ανεξαιρέτως; Αποκλείεται να το πιστεύεις αυτό.
- Και όμως όλοι μειώνουν τις γυναίκες με τον έναν ή τον άλλο τρόπο. Μας στερούν το σεβασμό.
- Εγώ δεν έχω δει κάτι τέτοιο. Δηλαδή εσύ γνωρίζεις κάποιον που σκέφτεται και φέρεται έτσι;
- Πάντως σε περιοδικό δεν τα διάβασα.

- Δηλαδή ποιος; Ο Γ.;
- Όχι.
- Τότε μήπως ο πατέρας σου;
- Όχι
- Μίλα μου Μ.. Στο υπόσχομαι ότι δεν πρόκειται να το πω σε κανέναν. Πες μου γιατί τόσο μένος για τους άντρες; Ποιος σε πλήγωσε τόσο;
- Ειλικρινά δεν μπορώ να μιλήσω και όσο και να με πιέσεις δεν πρόκειται να σου πω τίποτα.
- Άμα δεν ένιωθες την ανάγκη να μιλήσεις σε κάποιον αυτή τη στιγμή θα συζητούσαμε περί ανέμων και υδάτων. Το καταλαβαίνω ότι είσαι πιεσμένη και ίσως φοβισμένη, απλά πρέπει να ξεσπάσεις κάπως γιατί θα εκραγείς κάποια στιγμή και ίσως να μην είναι κάποιος δίπλα σου να σε βοηθήσει και να σε συμβουλευσει.
- Ιωάννα δεν έγινε τίποτα και μην είσαι καχύποπτη.
- Κοίτα δεν είμαι χαζή. Καταλαβαίνω ότι κάτι συνέβη στην Ι. και αν δεν το προκάλεσε ο Γ. τότε θα ήταν ο Κ.. [Μόλις άκουσε το όνομά του έβαλε τα κλάματα]. Μ. ηρέμησε και μίλησέ μου. Πες μου κάτι. Ότι είναι πιο ανώδυνο.
- Τίποτα δεν είναι ανώδυνο πλέον όταν μιλάμε για τον Κ..
- Προσπάθησε να μου εξηγήσεις... [Σημ: Κάπως έτσι ξεκίνησε να μου μιλάει για τον Κ..]
- Για να καταλάβεις πρέπει να στα πω από την αρχή. Δεν έχεις τόσο χρόνο και νομίζω ότι δεν θα με πιστέψεις κιόλας.
- Γιατί να μην σε πιστέψω;
- Γιατί ποτέ δεν είπα τίποτα σε κανέναν. Ποτέ δεν μίλησα άσχημα για εκείνον.
- Ότι και να μου πεις θα το πιστέψω. Τι λόγο να έχεις να μου πεις ψέματα; Άμα σε βοηθάει πες τα μου από την αρχή. Για να σε βοηθήσω μην σκέφτεσαι ότι είμαι εδώ και ακούω. Σκέψου πως γράφεις σε ένα ημερολόγιο τη ζωή σου από τη Γ' Λυκείου και μετά. Θα σε κάνει να νιώσεις καλύτερα. Εμπιστεύσου με.
- Εντάξει ας το δοκιμάσουμε. Αν, όμως, θελήσω να μην σου πω κάποια πράγματα μην με πιέσεις.
- Εγώ δεν θα ανακατευτώ σχεδόν καθόλου. Απλά θα σε βοηθήσω να τα βγάλεις από μέσα σου. Ξεκίνα από όταν ξεκίνησες τη σχέση σου με τον Κ....
- Όταν ήμουν 17 χρονών τα έφτιαξα με τον Κ.. Ήμασταν συμμαθητές και σε μια εκδρομή που είχαμε πάει με το σχολείο στη Βαρυμπόμπη, μου είπε ότι του αρέσω και έτσι καταλήξαμε να είμαστε μαζί. Ο Κ. ήταν η πρώτη μου εμπειρία σε όλα. Ο πρώτος μου έρωτας, το πρώτο καρδιοχτύπι και όπως καταλαβαίνεις με τον Κ. είχα την πρώτη μου ολοκληρωμένη σχέση. Περνάγαμε πολύ καλά και ήμουν ευτυχισμένη. Πηγαίναμε βόλτες, γελάγαμε, κάναμε κοπάνες για να είμαστε μαζί. Μου έκανε συνέχεια εκπλήξεις και εγώ ενθουσιάστηκα μαζί του. Όπως είναι φυσικό παραμελήσαμε τα μαθήματά μας, με αποτέλεσμα όταν ήρθε ο καιρός να δώσουμε εξετάσεις ήμασταν εντελώς αστοιχείωτοι. Δώσαμε εξετάσεις και κάναμε όνειρα ότι αν περνάγαμε στην ίδια πόλη θα μέναμε μαζί και έτσι δεν θα χρειαζόταν να αποχωριζόταν ο ένας τον άλλον τα βράδια. Δυστυχώς, όμως, δεν περάσαμε πουθενά.
Ο Κ. αποφάσισε να πάει στην Ι. και εγώ θα πήγαινα στην Α. γιατί μένει η θεία μου εκεί και θα μας ερχόταν πιο οικονομικά. Εγώ, όμως, ήθελα να πάω μαζί του. Έλεγα ότι αφού θα πήγαινα στο εξωτερικό ας είχα τουλάχιστον τον Κ. για να μην είμαι άγνωστη μεταξύ αγνώστων. Με τα πολλά παρακάλια πείθω τους γονείς μου να πάω και εγώ στην Ι. στην ίδια πόλη με τον Κ..

Ήμουν πολύ χαρούμενη και ο Κ. το ίδιο. Νοικιάσαμε σπίτι στην ίδια περιοχή αν και ξέραμε ότι το ένα θα χρησιμοποιούσαμε, αλλά τι να λέγαμε τώρα στους γονείς. Ξέρεις πώς είναι αυτά. Αφού μας επίπλωσαν τα σπίτια οι γονείς μας και μας εγκατέστησαν γύρισαν στην Αθήνα. Επιτέλους μέναμε μόνοι. Την ίδια νύχτα μετακόμισε τα μισά του ρούχο ο Κ. σπίτι μου γιατί ήταν πιο μεγάλο. Ήμασταν πολύ ευτυχισμένοι. Θεωρούσαμε τους εαυτούς μας πολύ τυχερούς που δεν ήμασταν μόνοι σε αυτή την ξένη χώρα αλλά είχε ο ένας τον άλλον. Κάθε βράδυ από εκείνη τη νύχτα θα μπορούσαμε να είμαστε συνέχεια μαζί χωρίς να έχουμε το άγχος τι ώρα θα γυρίσουμε σπίτι ή να τρώμε τις ώρες μας πάνω από ένα τηλέφωνο.

Όλα ήταν τέλεια. Πράγματι τους πρώτους μήνες περνάγαμε υπέροχα. Ευπνάγαμε μαζί, τρώγαμε παρέα, κοιμόμασταν αγκαλιά και δεν τσακωνόμασταν ποτέ. Ένιωθα την απόλυτη ευτυχία. Πίστευα ότι είμαι η πιο τυχερή γυναίκα στον κόσμο που από τόσο μικρή ηλικία ήταν μαζί με τον «άντρα» της και δεν τον αποχωριζόταν ούτε λεπτό.

Ύστερα από λίγους μήνες άρχισαν οι ανακρίσεις και οι τσακωμοί, γιατί άργησα, που ήμουν, με ποιους ήμουν και τέτοια. Στην αρχή το βρήκα πολύ ρομαντικό να με ζηλεύει. Θεώρησα ότι αυτό είναι απόδειξη της αγάπης του. Σιγά σιγά όμως ο Κ. άλλαξε. Άρχισε να φέρνει φίλους του στο σπίτι και να με εξορίζει στο δωμάτιο, γιατί ήθελαν να δουν μπάλα ή να μου ζητάει να τους μαγειρέψω και να με παινεύει για την κουζίνα μου. Τότε ήταν που άρχισα να αισθάνομαι σύζυγος. Άρχισα να ασφυκτιώ και να παραπονιέμαι. Δεν ήθελα να περάσω την υπόλοιπη ζωή μου με μια ποδιά στην κουζίνα ενός σπιτιού.

Ένιωθα σαν να είμαι μια παραδοσιακή γυναίκα του προηγούμενου αιώνα που πρέπει να μένει σπίτι και να περιμένει τον άντρα της να γυρίσει. Το ίδιο ακριβώς συνέβαινε και με εμένα μόνο που ήμασταν στον 21^ο αιώνα. Ο Κ. είχε ξεχάσει ότι βρισκόμουν στην Ι. για να σπουδάσω και θεωρούσε ότι ήμουν εκεί μόνο για να είμαι δίπλα του και να τον φροντίζω. Έπρεπε το σπίτι να είναι καθαρό στην εντέλεια, να έχω μαγειρέψει, να έχω πλύνει, σιδερώσει και γενικά θα έπρεπε τα πάντα να έχουν τακτοποιηθεί όταν θα επέστρεφε σπίτι.

Τους πρώτους μήνες το θεωρούσα και αυτό χαριτωμένο. Είχα αγχωθεί λίγο με τα μαθήματα που παραμελούσα, αλλά ένιωθα ικανοποιημένη που τον ευχαριστούσα. Όμως, όταν οι γονείς μου έμαθαν τους πρώτους βαθμούς και ότι είχα κοπεί σε ένα μάθημα δεν χάρηκαν καθόλου με τη συμπεριφορά μου.

Με την επιστροφή μου τα πρώτα Χριστούγεννα, ο πατέρας μου με έστρωσε και άρχισε να μου λέει τα γνωστά: «Έχω χρεωθεί μέχρι το λαιμό για να διασκεδάσεις εσύ στην Ι.» ή «Τι πράγματα είναι αυτά θα σε φέρω πίσω να γίνεις καθαρίστρια, τι σου χρωστάμε εμείς να πεινάμε» και τέτοια.

Όταν με το καλό αλλάξαμε τον χρόνο έπρεπε να γυρίσουμε πίσω. Είχα ήδη ηρεμήσει τον πατέρα μου, με τη δικαιολογία της άγνωστης γλώσσας, ξένης χώρας και τα σχετικά και έτσι με άφησε να επιστρέψω με την υπόσχεση ότι θα διαβάσω περισσότερο. Ήμουν αποφασισμένη να τηρήσω την υπόσχεσή μου και έτσι αποφάσισα να μιλήσω στο γυρισμό στον Κ..

Στο αεροπλάνο του εξήγησα την κατάσταση και του είπα ότι θα πρέπει τα μισά βράδια να κοιμάται σπίτι του γιατί θα θέλω να διαβάσω, προκειμένου να κρατήσω την υπόσχεσή μου. Τότε αυτός μου είπε γελώντας: «Εσύ που είσαι τέλεια δεν θα έχεις πρόβλημα θα τα προλαβαίνεις όλα. Το πρωί θα ξυπνάς, θα μαγειρεύεις, θα πηγαίνεις στη Σχολή, θα γυρνάς στο σπίτι σου, θα διαβάζεις και μετά θα είσαι όλη δική μου». Μόλις ολοκλήρωσε τη φράση του γέλασα με

το αστείο του γιατί ειλικρινά πίστευα ότι ήταν ένα από τα αστεία που συνήθιζε να λέει όταν ήμουν στεναχωρημένη.

Την επόμενη μέρα ξύπνησα και πήγα στη Σχολή και γύρισα αργά το απόγευμα. Στο σπίτι με περίμενε ο Κ. καθισμένος στο σαλόνι και φανερά νευριασμένος. Ακόμα δεν είχα κλείσει την πόρτα όταν με ρώτησε που ήμουν. Του εξήγησα ότι είχα πάει στη Σχολή και μετά πήγα στη Βιβλιοθήκη να διαβάσω. Εκείνος άρχισε να φωνάζει ότι γύρισε και δεν με βρήκε και δεν υπήρχε και τίποτα να φάει. Θύμωσα με τα λόγια του και του είπα ότι δεν είμαι καμία γυναικούλα να περιμένει τον άντρα της με την ποδιά και με το χαμόγελο στα χείλη. Τότε σηκώθηκε έξαλλος από τον καναπέ και με χαστούκισε που του αντιμίλησα. Δεν με είχε ξαναχτυπήσει ποτέ, ούτε μου είχε μιλήσει άσχημα. Εκείνο το χαστούκι το θυμάμαι ακόμα. Αυτόματα έπιασα το μάγουλό μου, που έβραζε από τον πόνο και έβαλα τα κλάματα. Τότε εκείνος μου ζήτησε συγγνώμη και με πήρε αγκαλιά. Άρχισε να κλαίει ότι δεν το ήθελε και ότι είχε απλώς μια δύσκολη μέρα και πεινούσε. Εγώ τον συγχώρεσα και πήγα να του φτιάξω να φάει κάτι για να λήξει ο καυγός μας εκεί. Την ώρα που τρώγαμε μου είπε ότι φοβήθηκε πως τον εγκατέλειψα και γι' αυτό θύμωσε και ότι ήταν η πρώτη και η τελευταία φορά που άπλωνε χέρι πάνω μου.

Οι επόμενες μέρες κύλησαν αρμονικά σαν να μην είχε συμβεί τίποτα απολύτως. Βέβαια και εγώ είχα προσαρμοστεί στα νέα δεδομένα. Ξύπναγα το πρωί, πήγαινα στη Σχολή, γύρναγα το μεσημέρι να φάμε, συγύριζα και μαγειρεύα. Όταν τελείωνα τις δουλειές του σπιτιού καθόμασταν στο σαλόνι ή έκανα την οικοδέσποινα στους φίλους του και το βράδυ όταν αυτός κοιμόταν, καθόμουν και διάβαζα. Στην αρχή ήταν κάπως κουραστικό, όμως μετά συνήθισα και έγινε η καθημερινότητά μου.

Τα προβλήματα δεν άργησαν να επανεμφανιστούν. Ένα βράδυ έμεινα στη σχολή παραπάνω ώρα γιατί συζητούσα με κάτι φίλες μου και όταν γύρισα σπίτι ήταν εκεί με την παρέα του. Με ρώτησε απότομα που γύρναγα και γιατί άργησα πάλι και πριν προλάβω να του απαντήσω άρχισε να φωνάζει. Τον φοβήθηκα και κλείστηκα στο δωμάτιο. Ύστερα από λίγο μπήκε και μου είπε ότι έφυγαν οι φίλοι του και πάω να μαζέψω. Σηκώθηκα και με έπιασε από το μπράτσο και άρχισε να με χτυπάει στον τοίχο φωνάζοντάς μου ότι έχω βρει άλλον και πώς τον λένε. Εγώ έκλαιγα και τον παρακαλούσα να με αφήσει γιατί με πονούσε. Εκείνος συνέχισε να με ρωτά διάφορα τρελά όπως πώς λένε τον άλλον, αν είναι καλύτερος από εκείνος και διάφορους άλλους παραλογισμούς. Εγώ είχα αρχίσει να ζαλιζόμαι από τα χτυπήματα και λιποθύμησα. Όταν συνήλθα ήμουν ξαπλωμένη στο κρεβάτι και ο Κ. από πάνω μου να με χαϊδεύει και να μου ζητάει συγγνώμη. Πονούσε όλο μου το σώμα και ζαλιζόμουν. Τον ρωτούσα γιατί με χτύπησε και εκείνος μου είπε ότι με αγαπάει τόσο που φοβάται μην με χάσει. Πάλι τον συγχώρεσα και του ζήτησα να μου υποσχεθεί ότι δεν θα με ξαναχτυπήσει. Εκείνο το βράδυ έμεινε στο προσκεφάλι μου να με προσέχει και εγώ ένιωσα ασφαλής, μέσα στην ανασφάλειά μου. Την επόμενη μέρα έκρυσπα τα σημάδια, όχι τόσο για να μην τα δουν οι άλλοι αλλά για να μην τα βλέπω εγώ και θυμάμαι το περιστατικό. Θυμάμαι ότι εκείνη τη μέρα χάλασα ένα ολόκληρο make up για να καλύψω τις μελανιές και φόρεσα μακριά μπλούζα για να μην φαίνεται τίποτα απολύτως.

Ο Κ. κράτησε για καιρό την υπόσχεσή του. Με άφηνε να βγαίνω με τις φίλες μου, με άφηνε να διαβάζω, με βοηθούσε στις δουλειές και γενικά άρχιζα πάλι να νιώθω ευτυχισμένη. Πίστευα ότι σαν ζευγάρι περνάγαμε μια κρίση και ότι

δοκιμαζόταν η σχέση μας. Είχε περάσει τόσος καιρός και δεν είχε κάνει τίποτα που θα με πλήγωνε οπότε και εγώ καθησυχάστηκα ότι ήμασταν πάλι καλά, μαζί και ερωτευμένοι.

Στα γενέθλιά του μου ζήτησε να κάνουμε πάρτι στο σπίτι και εγώ δέχτηκα με μεγάλη χαρά. Ήθελα να είναι όλα τέλεια. Μαγείρεψα ότι του αρέσει, έφτιαξα το σπίτι, αγόρασα τα απαραίτητα και φόρεσα τα ρούχα που εκείνος μου είχε διαλέξει. Δεν του χάλασα κανένα χατίρι. Η βραδιά κυλούσε υπέροχα, συζητούσαμε, τραγουδούσαμε, χορεύαμε... Όλα ήταν υπέροχα.

Κάποια στιγμή τον είδα να με φωνάζει στην κουζίνα. Όταν πήγα με στρίμωξε στον τοίχο και μου είπε να μην απομακρυνθώ από δίπλα του ξανά γιατί ο φίλος του ο Τάσος μου κολλάει. Του είπα ότι είναι τρελός ότι απλώς συζητούσαμε, αλλά εκείνος επέμενε.

Όταν το πάρτι τελείωσε και έφυγαν, ξεκίνησα να μαζεύω το σπίτι. Εκείνος με έπιασε από τα μαλλιά και άρχισε να με ρωτάει τι σχέση έχω με τον Τάσο. Φώναζε. Ήταν ανεξέλεγκτος. Με χτύπησε και με έριξε στο κρεβάτι. [Άρχισε να κλαίει]

- Μ. μου ηρέμησε, άμα δεν μπορείς να συνεχίσει ας αλλάξουμε θέμα, ας μιλήσουμε για κάτι άλλο.
- Όχι άσε με να συνεχίσω. Θέλω να τα πω κάπου. Αν τα κρατήσω άλλο μέσα μου δεν θα το αντέξω. Σε παρακαλώ άσε με να συνεχίσω, εκτός αν σε κούρασα οπότε ας το αφήσουμε.
- Όχι κούκλα μου δεν με κούρασε. Αν είναι να νιώσεις καλύτερα, φυσικά και να συνεχίσεις.
- ... Με έριξε στο κρεβάτι και με βίασε, φωνάζοντας ότι είμαι δική του και δεν πρόκειται να με χαρεί κανένας άλλος άντρας. Εγώ έκλαιγα και τον παρακαλούσα να με αφήσει. Πονούσα πάρα πολύ και ένιωθα σαν να σκίζονται τα σωθικά μου. Όταν τελείωσε με πέταξε στην άκρη του κρεβατιού, με έβρισε και είπε «Αυτό για να θυμάσαι ότι πάντα εμένα θα ικανοποιείς και ότι το κορμί σου μου ανήκει». Όταν τελείωσε τη φράση του, κούμπωσε το παντελόνι του και πήγε μέσα να πει μια κρύα μύρα γιατί δεν άντεχε να με βλέπει σε αυτή την κατάσταση. Μου φώναξε να σταματήσω τα «κλαμγουρίσματα» και να τον αφήσω να ηρεμήσει. Εγώ κουλουριάστηκα σε μια γωνιά, του είπα ότι δεν πρόκειται να κάνω κάτι που θα του ταράξει την ησυχία του. Έτσι έκλαιγα σιωπηρά, από το φόβο μην τον νευριάσω και άλλο. Αυτή τη φορά δεν μου ζήτησε συγγνώμη ούτε το συζητήσαμε. Κάποια στιγμή κουράστηκα από το κλάμα και έπεσα σε λήθαργο. Το επόμενο πρωί σηκώθηκα να μαζέψω το σπίτι σαν να μη συνέβη τίποτα. Αφού συγύρισα, πήγα να πλυθώ για να διώξω από πάνω μου τη χτεσινή νύχτα και όλη τη βρώμα της. Όταν είδα το σώμα μου στον καθρέφτη αηδίασα. Ήμουν γεμάτη μελανιές και γρατζουνιές. Το στήθος μου ήταν μαυρισμένο και ο λαιμός μου πρησμένος. Δεν θυμόμουν τα χτυπήματα, μέχρι τη στιγμή που είδα τον εαυτό μου στον καθρέφτη, οπότε και ζούσα κάθε χτύπημα από την αρχή. Έκλαψα, χτυπήθηκα και θύμωσα με την κατάντια μου. Κάποια στιγμή συνειδητοποίησα ότι δεν υπάρχει τίποτα σε αυτόν τον άντρα που μένει μαζί μου που να θυμίζει τον δικό μου Κ.. Έτσι εξαγριωμένη όπως ήμουν έτρεξα στο δωμάτιο και άρχισα να πετάω τα ρούχα του σε μια ντουλάπα. Πέταξα το σάκο του στην εξώπορτα, του άφησα ένα μήνυμα να μην ξαναπλησιάσει σπίτι μου και άλλαξα κλειδαριά.

Όταν γύρισε το μεσημέρι άρχισε να βαράει την πόρτα. Του φώναξα ότι δεν θέλω να τον ξαναδώ και να φύγει. Έκλαιγε και χτυπιόταν ότι με αγαπούσε, ότι

δεν θα μου έκανε ποτέ κακό. Είχα κάτσει πίσω από την πόρτα και έκλαιγα και εγώ. Ήθελα τόσο πολύ να ανοίξω την πόρτα και να πέσω στην αγκαλιά του. Η καρδιά μου έλεγε ναι, το ταλαιπωρημένο μου σώμα όμως οπισθοχωρούσε. Τελικά του άνοιξα και μόλις μπήκε με αγκάλιασε και με φιλούσε. Ζητούσε πάλι συγγνώμη και έβριζε τον εαυτό του. Μου έλεγε ότι απλά φοβήθηκε ότι θα με χάσει και ζήλεψε. Πάλι τον συγχώρεσα και τον δέχτηκα πίσω. Του είπα να ξαναβάλει τα ρούχα στη ντουλάπα και να βγούμε σινεμά. Κάλυψα τα σημάδια μου –είχα μάθει πλέον να το κάνω- και βγήκαμε έξω. Μου έκανε το τραπέζι στο αγαπημένο μου εστιατόριο και μου χάρισε ένα βραχιόλι για να εξιλεωθεί.

- Γιατί τον συγχώρεσες και δεν τον άφησες; Γιατί έμεινες μαζί του, ύστερα από όλα αυτά; Αφού σε χτύπησε την πρώτη φορά, λογικά θα το ξανάκανε.
- Δεν καταλαβαίνεις. Τον αγαπούσα. Δεν μπορούσα να τον εγκαταλείψω. Ήθελα να είμαι μαζί του. Άσε που φοβόμουν να μείνω μόνη μου σε μια ξένη χώρα, χωρίς φίλους ή την οικογένειά μου να με στηρίζουν.
- Τουλάχιστον σταμάτησε να σε χτυπάει; Σε ξαναβίασε;
- Δυστυχώς, ακόμα δεν είχα ξυπνήσει το ζώο. Με βίασε άλλες 4 φορές και με χτύπησε άπειρες φορές ακόμα. Κάθε φορά που άκουγα τον Κ. να μπαίνει σπίτι έτρεμα από τον φόβο μου. Είχε γίνει ανεξέλεγκτος. Με χτυπούσε γιατί ήταν ανάλατο το φαγητό, γιατί άργησα να ανοίξω την πόρτα, γιατί φόρεσα αυτά τα ρούχα, ενώ είχε διαλέξει άλλα για εκείνη τη βραδιά... Είχε βρει άπειρους λόγους. Κάποια στιγμή κατέληξα να φοβάμαι μέχρι και για το πώς θα ανασάνω για να μην τον θυμώσω.

Είχα καταντήσει ένα αμίλητο σκεύος στο σπίτι που απλώς εκτελούσε εντολές με τον τρόπο που ζητούσε το αφεντικό. Ούτε καν σε αυτό δεν είχα βούληση. Μια φορά με έδειρε γιατί ξεκίνησα να σφουγγαρίζω από το μπάνιο προς το σαλόνι και την κουζίνα και όχι το αντίθετο. Ζούσα έναν εφιάλτη από τον οποίο δεν μπορούσα να ξεφύγω ή τουλάχιστον δεν ένιωθα τόσο δυνατή για να το κάνω.

Μια μέρα ήρθε μαζί με τον Γ. σπίτι, χωρίς να μου το πει ώστε να έχω βαφτεί και φτιαχτεί. Είδε τα σημάδια στα χέρια μου και το πρόσωπό μου και με ρώτησε τι έπαθα. Εγώ του είπα ότι έπεσα από τις σκάλες και χτύπησα. Δεν με πίστεψε και με ρώτησε αν με χτυπάει ο Κ.. Εγώ το αρνήθηκα και του είπα να κάτσει στο σαλόνι να μη μας δει να μιλάμε και νομίζει άλλα. Μου είπε ότι θα έρθει αύριο την ώρα του μαθήματος να με βρει να πάμε για καφέ. Αρνήθηκα αλλά εκείνος μου έκλεισε ραντεβού στη σχολή.

Τελικά δεν χρειάστηκε να πάω γιατί το ίδιο βράδυ έζησα την κόλαση. Με σάπισε στο ξύλο και με βίασε γιατί ήμουν αγενής με τον φίλο του και δεν του μιλούσα όλο το βράδυ.

- Συγγνώμη αυτός δεν σου είχε πει να μην έχεις πολλά πολλά με τους φίλους του γιατί ζηλεύει;
- Και εγώ αυτό τόλμησα και του είπα και αυτός νόμιζε ότι του αντιμίλησα και με χτύπησε στους τοίχους, με κλώτσαγε στην κοιλιά, στο κεφάλι και λίγο πριν λιποθυμήσω με βίασε και με εγκατέλειψε στο πάτωμα σε άθλια κατάσταση και έφυγε.
- Και εσύ έμεινες μόνη σου σε αυτή την κατάσταση στο σπίτι;
- Ακριβώς. Άσε που δεν ήξερα κανέναν να έρθει να με βοηθήσει. Τελικά σκέφτηκα να πάρω τηλέφωνο τον Γ. γιατί φοβήθηκα για την ζωή μου πλέον. Όταν ήρθε σπίτι, του άνοιξα σέρνοντας την πόρτα γιατί από τους πόνους δεν μπορούσα να περπατήσω. Μόλις μπήκε με είδε στην κατάσταση που ήμουν

και άρχισε να με ρωτάει τι συνέβη. Εγώ δεν μπορούσα να μιλήσω. Του ζήτησα απλώς να με βοηθήσει και να μην πει τίποτα σε κανέναν. Δεν τον άφησα να με πάει στο νοσοκομείο γιατί φοβόμουν. Όλο το βράδυ έκανα εμετό και ψηνόμουν στον πυρετό. Ο Γ. με ρωτούσε συνέχεια ποιος μου το έκανε αυτό. Εγώ στρείδι. Του είπα ότι με χτύπησε ένας τσαντάκιος. Με ρώταγε που είναι ο Κ. να τον ειδοποιήσει και τον παρακαλούσα να μην τον πάρει τηλέφωνο.

Γύρω στα ξημερώματα άρχισα να συνέρχομαι. Του ζήτησα να φύγει μήπως έρθει ο Κ. και τον βρει σπίτι και θυμώσει. Μου είπε ότι δεν πρόκειται να πάει πουθενά. Ύστερα από λίγο ήρθε και ο Κ.. Έξαλλος ρώτησε τον Γ. τι θέλει με τη γυναίκα του. Εγώ τότε βρήκα το θάρρος να του μιλήσω χωρίς να τον φοβάμαι. Δεν ξέρω, ίσως ένιωσα ασφάλεια που ήταν και κάποιος άλλος να με σώσει ή απλά εκείνη τη βραδιά κατάλαβα ότι η αγάπη και ο σεβασμός που ένιωθα κάποτε για αυτόν είχε χαθεί προ πολλού.

Του είπα ότι δεν είμαι γυναίκα του και ότι δεν είμαι κτήμα κανενός. Του ζήτησα να φύγει και να μην με ξαναγγίξει γιατί θα τον σκοτώσω. Ήμουν πολύ θυμωμένη και ίσως και ανεξέλεγκτη. Ένιωθα ότι αν μου έδινε μια αφορμή θα είχα τη δύναμη να το κάνω. Τον αγριοκοίταξα και του έδειξα την πόρτα προσπαθώντας να αντλήσω από κάπου τη δύναμη να ελέγξω τον εαυτό μου.

Τότε ο Γ. σαν να κατάλαβε το δίλημά μου, τον άρπαξε και τον πέταξε έξω από το σπίτι χτυπώντας τον. Ήρθε δίπλα μου και μου είπε να μην φοβάμαι τίποτα και ότι δεν πρόκειται να με ξαναπλησιάσει. Πρότεινε να τον καταγγείλω, όμως δεν ήθελα να ξαναζήσω τα χτυπήματα και τους βιασμούς. Δεν ήθελα να ζήσω όλο αυτό μπροστά στους ιατροδικαστές, δικηγόρους, εισαγγελείς. Δεν ήθελα να το μάθει ο πατέρας μου ή ο αδερφός μου. Δεν ήθελα να ζήσω τη συνέχεια αυτού του έργου. Ήθελα όλα να τελειώσουν εκεί...

- Ο Γ. τι έκανε τότε;
- Τίποτα ή αν έκανε κάτι δεν το έμαθα ποτέ. Το μόνο που ξέρω είναι ότι ο Κ. δεν με ξαναπλησίασε και μια φορά που συναντηθήκαμε τυχαία έκανε πως δεν με είδε και έφυγε. Τι σημασία έχει όμως; Εγώ πλέον δεν μπορώ να με αγγίξει άντρας. Όποτε με πλησιάζει κάποιος τον κλωτσάω και φοβάμαι. Με τον Γ. αισθανόμουν ασφάλεια αλλά και πάλι πάντα φοβόμουν. Για αυτό άλλωστε χωρίσαμε. Αυτός είναι ο μόνος που με βοήθησε να το ξεπεράσω κάπως, όμως τι να πεις και αυτός άντρας είναι. Κάποια στιγμή θα ξύπναγε το θηρίο μέσα του και το θύμα θα ήμουν πάλι εγώ. Εσύ θα μπορούσες να ζεις με αυτό το φόβο;

Η συζήτησή μας τελείωσε κάπως έτσι. Εκείνη τη νύχτα η Μ. μου εξομολογήθηκε τον εφιάλτη που έζησε στην Ι. και το λόγο που μισεί όλους τους άντρες. Της πρότεινα να πάει σε ψυχολόγο και να μην ντρέπεται για όσα της συνέβησαν. Η ίδια αρνείται γιατί δεν θέλει να το μάθει κανείς. Τελικά την έπεισα και μου υποσχέθηκε ότι θα το κάνει...

Θα μπορούσα να τελειώσω αυτή την «εργασία» με στατιστικές κακοποιημένων γυναικών. Προτιμώ, όμως, να μην το κάνω. Ο πόνος τους δεν μετριέται με ποσοστά και δεν μου αρέσει η τάση να τις βάζουμε σε ένα τσουβάλι για να δείξουμε ότι είναι πολλές. Η καθεμιά πόνεσε, έκλαψε, ξέσπασε με το δικό της τρόπο. Η καθεμιά έζησε διαφορετικά τα γεγονότα. Οι επιστήμονες, όμως, μετράνε τα αποτελέσματα αυτών και τα βάζουν σε μαύρα κουτάκια προκειμένου να αποδείξουν το φαινόμενο. Αυτές

οι γυναίκες δεν είναι μέρη ενός φαινομένου είναι άτομα που τους στερήθηκε η αξιοπρέπεια και η χαρά για τη ζωή.

Ίσως έπρεπε σε αυτή την τελευταία σελίδα να προσθέσω και εγώ αυτούς τους πίνακες όμως δεν το κάνω για χάρη της κάθε γυναίκας που έζησε την οργή ενός άνανδρου άνδρα.

ΑΝΔΡΙΚΗ ΘΥΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ

Στοιχειού Μαρία

Μήπως τελικά το αδύναμο φύλο είναι πλέον ο άνδρας;

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΘΥΜΑΤΟΣ

Το θύμα μας είναι άνδρας, γεννημένος το 1945 στο Κ..... από Έλληνες γονείς. Είναι συνταξιούχος και διαμένει σε μονάδα φροντίδας ηλικιωμένων στα Ν. Προάστια. Έχει δύο παιδιά ένα αγόρι και ένα κορίτσι τα οποία ζουν και εργάζονται στο εξωτερικό. Το θύμα συμφώνησε να μου παραχωρήσει αυτή την συνέντευξη στο χώρο όπου διαμένει, συμφωνήθηκε να μην γίνει καμία αναφορά σε ονόματα όπως φυσικά και στο επώνυμο του ίδιου αλλά και της συζύγου του, εφόσον δεν θέλει να υπάρξει στιγματισμός του ίδιου αλλά και του στενού του οικογενειακού περιβάλλοντος. Επομένως, για λόγους δεοντολογίας το θύμα θα αναφέρεται ως Κ.Α. Επίσης ο κύριος Κ.Α. ζήτησε να μην απαντήσει σε ερωτήσεις αλλά ήθελε να μου αφηγηθεί τα περιστατικά που είχε βιώσει κατά την περίοδο που ήταν παντρεμένος με την σύζυγό του.

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΔΡΑΣΤΗ

Η δράστης είναι γυναίκα, γεννημένη το 1956, στην Αθήνα από Έλληνες γονείς. Δεν γνωρίζουμε το τα τόπο της τωρινής της διαμονής καθώς μετά το διαζύγιο που πήραν το 1988 το θύμα και η δράστης δεν κράτησαν καμία απολύτως επαφή. Η δράστης καθ' όλη την διάρκεια της αφήγησης θα αναφέρεται ως Α.Α. Και εδώ για λόγους δεοντολογίας δεν κάνουμε καμία περαιτέρω αναφορά σε επιπλέον προσωπικά δεδομένα της κυρίας Α.Α.

ΠΑΡΑΘΕΣΗ ΑΦΗΓΗΣΗΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

Με την Α.Α. παντρευτήκαμε τον Ιούνιο του 1976, με προξενιό. Δεν είχαμε γνωριστεί ιδιαίτερα προηγουμένως, οι γονείς μας συμφώνησαν να μας φέρουν πιο

κοντά, αρρεβωνιαστήκαμε στις αρχές του Μάρτη του '76 και μέσα σε τέσσερις μήνες πάνω κάτω είχαμε παντρευτεί. Εγώ αρχικά αντέδρασα με την ανακοίνωση αυτή γιατί πρώτα απ' όλα δεν γνώριζα καθόλου την κοπέλα και κατά δεύτερον δεν είχα σαν προτεραιότητα μου παντρευτώ τότε. Ωστόσο, οι δικοί μου είχαν άλλη ιδέα. Μου έλεγαν για να με πείσουν << που θα βρεις καλύτερη τύχη, η Α. είναι σπάνιο κορίτσι από σπίτι και με προίκα!>>. Εγώ τότε ήμουν 30 χρονών και η Α.Λ. 20 χρονών, μέναμε στο Ταύρο, εγώ εργαζόμουν στην λαχαναγορά αχθοφόρος, οδηγός, ό,τι ήθελες ήμουν το παιδί για όλες τις δουλειές. Η μάνα μου προσπαθούσε να με προξενέψει και σε άλλα κορίτσια αλλά βλέπεις δεν είχα και καμία φανταχτερή δουλειά και δεν με προτιμούσαν. Εγώ ήθελα να παντρευτώ αλλά μόνο όταν το επέλεγα εγώ όχι με το ζόρι. Η Α.Λ μόλις είχε τελειώσει το σχολείο τότε, ο πατέρας της ήταν εργολάβος και η μάνα της είχε φούρνο, εκεί γνώρισε και η μάνα μου την Α.Λ. βοήθαγε στον φούρνο, έτσι τα συζήτησαν οι μανάδες, βγήκαμε οικογένειες για φαί μας έβαζαν δίπλα- δίπλα μας ταίριαζαν και μας πάντρεψαν! Η Α.Λ. όταν την πρωτογνώρισα ήταν ένα πολύ ήσυχο κορίτσι, ο πατέρας της ήταν πολύ αυστηρός, ήταν η μεγαλύτερη από τις άλλες δύο αδερφές της, καλά μεγαλωμένη, λιγομίλητη, πολύ σοβαρή έτσι είχε μεγαλώσει. Την ώρα τον αρραβώνων μας ήταν η πρώτη φορά θυμάμαι που μιλήσαμε μόνοι μας χωρίς συγγενείς δίπλα μας, φαινόταν πολύ λογική και πρόσχαρη κοπέλα αλλά αλλιώς εξελίχθηκε στην συνέχεια.

Η πρώτη δύσκολη στιγμή μεταξύ μας ήρθε όταν ο πατέρας μου, βλέποντας ότι ο πεθερός μου έχει περιουσία, ζήτησε προίκα! Ήμουν μπροστά όταν ζήτησε να εξασφαλίσουμε το ζεύγος! Εγώ δεν είχα συμφωνήσει σε κάτι τέτοιο αλλά όπως μου έλεγε και ξανάλεγε ήθιστε! Ο πατέρας μου ζήτησε ως απαραίτητη προϋπόθεση για να μπει στεφάνι, σαν προαπαιτούμενο, να έγραφε στο όνομά μου το σπίτι που είχαν χτίσει στην Α.Λ. και 10 εκατ. Δρχ. στην τράπεζα. Τότε ήταν που η Α.Λ. με είδε με εντελώς άλλο μάτι, δεν το είχα προκαλέσει εγώ, αντέδρασε με φώναξε κλέφτη και προικοθήρα πως κοιτούσα μόνο το συμφέρον μου και τέτοια. Είχα ντραπεί τόσο πολύ ήθελα να ανοίξει η γη να με καταπιεί τίποτα δεν είχα ζητήσει εγώ αλλά η μια κουβέντα έφερε την άλλη και έγινε μια παρεξήγηση. Μην τα πολυλογώ, η Α.Λ. ζητούσε να λυθούν οι αρραβώνες, οι μάνα της προσπαθούσε να την ηρεμήσει, εγώ φώναζα στον πατέρα μου να αναθεωρήσει όσα είχε ζητήσει για προίκα γενικά έγινε χαμός. Με την Α.Λ. τα βρήκαμε με δυσκολία, ήθελε να χωρίσουμε αλλά επειδή η μάνα της, της έλεγε ότι θα ήταν ντροπή να χωρίσει όντας αρραβωνιασμένη, είπαμε να τα ξεχάσουμε όλα και να προχωρήσουμε.

Τώρα αυτά τα 10 εκατ. που αποτέλεσαν αφορμή για να ξεσπάσει ο καβγάς δεν τα σκόρπισα ανεξέλεγκτα δεξιά και αριστερά, τα έβαλα στην τράπεζα σε κοινό λογαριασμό με την Α.Λ., είχε και αυτή λόγο στην διαχείριση. Ένα μέρος τους το χρησιμοποίησα για να τελειώσουμε το σπίτι και ένα άλλο για μελλοντικές ανάγκες. Ωστόσο αν και περίμενα η κατάσταση να βελτιωνόταν μετά το γάμο, αυτή γινόταν όλο και πιο δύσκολη...

Όταν παντρευτήκαμε μέيناμε αρχικά στο σπίτι των πεθερικών μου γιατί το άλλο σπίτι δεν είχε τελειώσει ακόμα θα το χιζίσαμε σιγά-σιγά. Έτσι στο ένα δωμάτιο

μέναμε εμείς νιόπαντροι, στο άλλο οι γονείς της Α.Λ. και στο άλλο οι αδερφές της. Όπως καταλαβαίνεις ο μόνος καινούργιος σ' αυτό το σπίτι ήμουν εγώ και επομένως έπρεπε να μάθω στην αρχή τους κανόνες αυτού του σπιτιού. Εγώ λόγω δουλειάς ξύπναγα από τα ξημερώματα ωστόσο ο χώρος ήταν μικρός και με το παραμικρό ότι και να έκανα ακουγόταν, δεν το ήθελα αλλά μερικές φορές τους ξύπναγα, ο πεθερός μου με έβριζε από το δωμάτιο του και ήταν οι φωνές του που ξύπναγαν όλους του υπόλοιπους. Και να μην ήθελες να μαλώσεις με όσα έλεγε σε προκαλούσε. Άλλες φορές η Α.Λ. ήθελε να κοιμηθεί πιο αργά εγώ όμως κοιμόμουν νωρίς και τις έλεγα να πήγαινε να καθόταν με τους υπόλοιπους στο σαλόνι και να με άφηνε να κοιμηθώ. Ωστόσο εκείνη είχε άλλη γνώμη λέγοντάς μου ότι αυτό ήταν και θα είναι δικό της δωμάτιο και πως έπρεπε να ακολουθώ τους δικούς της κανόνες οπότε καταντούσα πολλές φορές να κοιμάμαι σε ένα δωματιάκι που χρησίμευε σαν αποθήκη. Δεν τα πηγαίναμε καλά με θεωρούσαν ξένο, δεν με είχαν πάρει με καλό μάτι. Μπορεί να έφταιγα και εγώ δεν ξέρω, δεν ζητούσα παράλογα πράγματα ησυχία ήθελα για να κοιμηθώ και χώρο για να μην ενοχλώ τους υπόλοιπους. Και παντρεμένοι που ήμασταν κοιμόμασταν σαν δύο ξένοι, η Α.Λ. δεν ήθελε καν να με γνωρίσει όλα όσα έκανα την ενοχλούσαν, ακόμα και όταν διάβαζα εφημερίδα ο ήχος της την ενοχλούσε, νευρίαζε με το παραμικρό.

Από το σπίτι των δικών της τώρα έφυγα με άσχημο τρόπο! Τα πεθερικά μου μάλωναν συχνά, ο πεθερός μου ήταν μεκρής, οπότε κάθε φορά που γυρνούσε πιωμένος τσακωνόντουσαν άγρια. Το παράξενο εδώ είναι το εξής, ο πεθερός μου όποτε γύρναγε σπίτι και τον ρώταγε η γυναίκα του που ήσουν και με ποιον τα έπινες εκείνος έλεγε <<με τον γιό μου τον Κώστα στην αγορά!>>. Έτσι συνήθιζε να αποκαλεί εμένα, εγώ όμως αν έπινα, έπινα λίγο ποτέ μου δεν είχα φτάσει σε σημείο να μεθύσω τόσο πολύ, η πεθερά μου όμως και η Α.Λ. θεωρούσαν εμένα υπεύθυνο για την κατάντια του πεθερού μου. Ερχόταν και με έβρισκε στην αγορά, καθόμασταν, συζητούσαμε και τα πίναμε κανά ούζο αλλά εγώ μετά έφευγα και τον άφηνα στο καφενέ εκείνος όμως δεν σταμάταγε να παράγγελλε και να τα χρεώνει όλα στο όνομά μου. Όπως και να τους το εξηγούσα αυτό εκείνες δεν το καταλάβαιναν, με κατηγορούσαν ότι ήθελα να τον σκοτώσω! Εκείνος ήταν πάντα αλκοολικός, όλοι το ήξεραν ότι όταν άρχιζε να πίνει δεν το σταμάταγε, εγώ δεν μπορούσα να είμαι συνεχώς εκεί και να τον ελέγχω, ακόμα και αν δεν έπινε στο καφενείο της αγοράς μαζί μου, έπινε σε άλλα ουζερί. Το αποτέλεσμα ήταν μετά από ένα μεγάλο καβγά που είχαν η Α.Λ. και η μάνα της με τον πεθερό μου, η Α.Λ. θεωρώντας εμένα υπεύθυνο γι' αυτό με βρήκε να κάθομαι και μου ζήτησε να την ακολουθήσω στην κουζίνα εκεί αφού με έβρισε χυδαία άρχισε να μου πετά πιάτα και ποτήρια κατευθείαν πάνω μου! 16 ράμματα στο πόδι και 4 ράμματα στο κεφάλι ήταν το αποτέλεσμα αυτής της συμπλοκής. Από εκείνη την στιγμή και έπειτα χωρίσαμε, όχι με δικηγόρους, εγώ γύρισα στο πατρικό μου για αρκετούς μήνες, δεν ήθελα να την δω μπροστά μου. Με κατηγορήσε και μου επιτέθηκε άδικα, με οδήγησε στο νοσοκομείο με σοβαρά τραύματα, έχασα σχεδόν 40 ημέρες μεροκάματο και όλα αυτά για το τίποτα! Από εκείνη την στιγμή κατάλαβα ότι κάτι συμβαίνει με την Α.Λ. τα νεύρα της ήταν πολύ ευαίσθητα, ίσως έφταιγε και το περιβάλλον που ζούσε, οι καβγάδες ήταν συχνό

φαινόμενο. Αυτό που με πίκρανε περισσότερο ήταν που δεν μου ζήτησε ποτέ συγγνώμη για αυτή της την συμπεριφορά, δεν ήρθε καν να με επισκεφθεί για περαστικά, δεν ήθελε να τα βρούμε. Τίποτα! Πάντα έψαχνε αφορμή για να χωρίσουμε.

Παρ' όλα αυτά όμως, κάποιος δεν ήθελε να χωρίσουμε με αυτό τον τρόπο. Τρεις μήνες μετά απ' αυτό το περιστατικό μας επισκέφθηκε η μάνα της Α.Λ., κάτι που μας έκανε αν απορήσουμε καθώς όλο αυτό το διάστημα δεν είχαμε μιλήσει. Η επίσκεψη της όμως όπως ήταν φυσικό έφερε αναστάτωση. Ήρθε και μου είπε ότι η Α.Λ ήταν τεσσάρων μηνών έγκυος! Τότε ήταν που κυριολεκτικά έχασα την γη κάτω από τα πόδια μου. Έτρεξα πήγα την βρήκα τα ξαναβρήκαμε, αλλά και πάλι ακόμα και εκείνη την στιγμή είχε σκοπό να μαλώσουμε. Μου είπε ότι το ήξερε πολύ καιρό τώρα ότι ήταν έγκυος αλλά δεν είχε σκοπό να μου το πει γιατί με θεωρούσε άχρηστο άνδρα και πως θα το γεννούσε και θα το μεγάλωνε μόνη της! Με ισοπέδωνε μ' αυτά της τα λόγια αλλά δεν μίλησα. Της υποσχέθηκα πως όλα θα αλλάξουν και πως για χάρη του παιδιού έπρεπε να τα βρούμε και να είμαστε μαζί. Δεν ήταν σωστό παντρεμένη γυναίκα να μεγάλωνε το παιδί ολομόναχη. Συμφωνήσαμε να πέσουν οι τόνοι και να ξαναπροσπαθήσουμε με τον όρο όμως πως πλέον θα μέναμε με τους δικούς μου γονείς. Το δικό της σπίτι ήταν απαγορευτικό περιβάλλον για μια έγκυο. Έτσι και έγινε. Ωστόσο, αν και λένε πως οι γυναίκες με την εγκυμοσύνη γλυκαίνουν και ηρεμούν με εμάς συνέβαινε το αντίθετο. Η Α.Λ δεν ήθελε να μένει στο πατρικό μου, τα πάντα την ενοχλούσαν και την εκνεύριζαν. Ήταν πολλές φορές που γύρναγα σπίτι και έβρισκα την μάνα μου να κλαίει γιατί της είχε φωνάζει η Α.Λ για το φαί ότι δεν ξέρει να μαγειρεύει, είχε φτάσει σε σημείο να πετάξει όλο το φαί στα σκουπίδια μόνο και μόνο γιατί της φάνηκε ότι είχε σέλινο! Δεν τις άρεσε αλλά και εμείς σπάνια το χρησιμοποιούσαμε στο φαί πάντα έψαχνε αφορμή να μαλώσουμε. Το άλλο είναι πως από την πρώτη στιγμή που ήρθε η Α.Λ στο πατρικό μου, δεν κοιμηθήκαμε ούτε μια μέρα μαζί στο ίδιο κρεβάτι! Με είχε διώξει με τον ισχυρισμό ότι δεν χωρούσαμε και μπορούσα να την χτύπαγα καθώς κοιμόμουν! Τέλος πάντων όλο αυτό το διάστημα είχα κάνει κρεβάτι μου τον καναπέ. Οι μήνες πέρασαν και μια νύχτα την έπιασαν οι πόνοι. Γέννησε τον γιο μου! Έχει τα μάτια μου πράσινα, πανέμορφο παιδί. Πάντως τους πρώτους μήνες που ήταν βρέφος δεν το χάρηκα σαν πατέρας. Η Α.Λ. έκανε παράπονα στους δικούς της ότι την κακομεταχειρίζομασταν τόσο καιρό, ότι την αφήναμε χωρίς ύπνο και φαί και ότι δεν είχαμε θέρμανση, φυσικά τίποτα από όλα αυτά δεν ίσχυε. Ότι μου ζητούσε της το έφερνα, φαγητό όσο ήθελε, κάθε τι το είχε, θέρμανση 24 ώρες συνεχόμενα τίποτα δεν της έλειπε. Μην τα πολυλογώ, όταν γύρισε από το νοσοκομείο πήγε να μείνει στο πατρικό της, ο πατέρας της Α.Λ ήρθε και με βρήκε και μου είπε ότι η Α.Λ μου απαγόρευε να πατήσω το πόδι μου στο σπίτι της και πως το παιδί θα το μεγάλωνε μόνη της. Όλη αυτή την τρέλα την βάσιζε στον ισχυρισμό ότι όσο ήταν έγκυος εγώ την παραμελούσα και την πλήγωνα και πως το ίδιο είχα σκοπό να κάνω τώρα που είχε γεννήσει και στην ίδια και στο παιδί! Μου απαγόρευε να βλέπω το παιδί μου! Όσες φορές και αν πήγαινα με έδιωχνε, με φώναζε άχρηστο και ανίκανο να μεγαλώσω ένα παιδί, δεν μου έδινε καμία δυνατότητα να μιλήσουμε δεν καταλάβαινα την συμπεριφορά της γιατί μου φερόταν έτσι, εκείνη έλεγε και ξανάλεγε ότι μαζί μου περνούσε μια κόλαση! Τόσες φορές που είχε πει

αυτό το ψέμα το είχε πιστέψει κιόλας. Τα θυμάμαι όλα αυτά και ταράζομαι. Όλη η γειτονιά με θεωρούσε τελευταίο, όλοι τους με θεωρούσαν υπεύθυνο για κάτι που δεν είχα κάνει, μου στερούσε να βλέπω το παιδί, μου ασκούσε τέτοια πίεση, ήθελε να με αναγκάσει να της ζητήσω διαζύγιο αλλά εγώ την αγαπούσα την νοιαζόμουν και εκείνη και το παιδί. Αυτό τι έφταιγε σε όλο αυτό; Δεν μπορώ να εξηγήσω τι της είχα κάνει και με μισούσε τόσο!

Το παιδί μου το είδα μετά από 10 μήνες αφότου είχε γεννηθεί. Δεν το έβγαζε ούτε με το καρότσι βόλτα για να μην το δω έλεγε. Λεφτά δεν δεχόταν να της δώσω ούτε για το γάλα του! Ούτε τα ρουχαλάκια και τα παιχνίδια που του είχα πάρει δεν δεχόταν. Παρακαλούσα την πεθερά μου να τα πάρει και να της τα δώσει όπως και έκανε. Έλεγε πως τα αγόραζε εκείνη για το παιδί. Ζούσα έναν εφιάλτη. Απλά δεν με ήθελε κοντά της. Μετά από παρακάλια και αφού την είχαν πιάσει όλη και της είχαν μιλήσει ακόμα και ο πατέρας της αποφάσισε να με δεχτεί και να γίνουμε πάλι οικογένεια.

Όσο καιρό η Α.Λ μου φερόταν έτσι, εγώ είχα ελπίδες πως κάποια στιγμή θα τα ξαναβρίσκαμε έτσι ήθελα όταν θα συνέβαινε αυτό να είχα ετοιμάσει το σπίτι που μας είχαν δώσει προίκα. Έτσι και έκανα. Από την δουλειά πάλι καλά έβγαζα λεφτά, δούλευα πρωί- βράδυ, είχα και στην τράπεζα καταθέσεις και το τελείωσα το σπίτι. Εκεί μέيناμε με την Α.Λ και το παιδί. Ποτέ της δεν μου εξήγησε γιατί μου φέρθηκε έτσι, όσες φορές και αν ξεκίναγα αυτή την συζήτηση την απέφευγε αλλάζοντας θέμα.

Το παιδί μεγάλωνε τα πηγαίναμε καλά οι δύο μας, είχαμε απομακρύνει από κοινού συγγενείς για να μην μπλέκουμε σε παρεξηγήσεις και όλα ήταν καλά. Η Α.Λ μένει πάλι έγκυος αυτή την φορά στην κόρη μου την Ε. Είναι η γυναίκα της ζωής μου, αυτό το παιδί το αγαπώ όσο τίποτα μεγάλωσε τόσο γρήγορα που ούτε το καταλάβαμε. Παρ' όλα αυτά οι δυσκολίες ανάμεσα μας επανήλθαν. Το μεροκάματο μου είχε μειωθεί, είχα αναγκαστεί να πιάσω και δεύτερη δουλειά σαν ψήστης σε ταβέρνα για να τα βγάλουμε πέρα, η Α.Λ όμως αντί να έδειχνε υπομονή είχε γίνει πολύ πιεστική! Είχε φτάσει σε σημείο να με απειλήσει ότι αν δεν φέρνω λεφτά στο σπίτι να μην κάνω το κόπο να έρθω! Με έλεγε τεμπέλη και ανεπρόκοπο, με κατηγορούσε ότι έτρωγα τα λεφτά στις ταβέρνες και στα καταγώγια. Υπήρξε στιγμή που πήγε να σηκώσει και χέρι πάνω μου να με χτυπήσει αλλά δεν τόλμησε. Είχε αλλάξει τόσο πολύ η συμπεριφορά της είχε γίνει άλλος άνθρωπος.

Όπως είπα είχα πιάσει δυο δουλειές, δεν είχα ελεύθερο χρόνο ούτε για τα παιδιά ούτε για μένα ούτε για την ίδια. Εκείνη όμως δεν μπορούσε να καταλάβει ότι όσα έκανα τα έκανα για αυτή και τα παιδιά είχε αρχίσει να με ζηλεύει και να πιστεύει ότι έχει μπει τρίτο πρόσωπο ανάμεσά μας. Φυσικό είναι αφού δούλευα σε ταβέρνα να δούλευα μέχρι αργά το βράδυ, πολλές ήταν οι φορές που δεν γύρναγα καθόλου στο σπίτι να κοιμηθώ, αλλά πήγαινα από την μία δουλειά στην άλλη. Όταν γύρναγα στο σπίτι ήμουν κουρασμένος πτώμα. Όπως και τις το εξηγούσα εκείνη νόμιζε ότι ξενοκοιμόμουν με άλλες γυναίκες, ότι είχα γκόμενα και τέτοια παλαβά. Εγώ το μόνο που έκανα είναι να δουλεύω όχι να ξενοκοιμάμαι! Οι ιδέες τις όμως

αυτές δεν είχαν προκύψει από το πουθενά, η Α.Λ είχε μπλέξει με χαρτορίχτρες και μέντιουμ, αυτό το έμαθα όταν πάνω σε καβγά που είχαμε μου ξεστόμισε ότι η κυρία Βέτα η χαρτορίχτρα ποτέ της δεν έχει κάνει λάθος και πως την είχε διαβεβαιώσει πως είχα γκόμενα! Εκείνη την στιγμή τα είχα ακούσει όλα, πως καθόταν και πίστευε την κάθε άσχετη και όχι εμένα με είχε κάνει έξω φρενών. Το αποκορύφωμα των τσακωμών μας ήταν πως είχε στρέψει και τα παιδιά εναντίον μου. Τα λεφτά που της άφηνα για να κάνει ψώνια ακόμα και το χαρτζιλίκι των παιδιών τα χάλανε στις καφετζούδες και στα παιδιά καθόταν και έλεγε πως ο μπαμπάς δεν σας αγαπάει και πως όταν λείπει τρέχει με τους φίλους και τις φίλες του στις ταβέρνες και πως θα μας παρατήσει. Αυτά τα έλεγε κάθε μέρα. Εγώ είχα καταλάβει πως κάτι συνέβαινε τα παιδιά με απέφευγαν και με φοβόντουσαν αλλά δεν ήξερα το γιατί, μέχρι που μια μέρα έπιασα τον γιο μου τον Ν. και τον ρώτησα γιατί με φοβάται γιατί δεν έτρωγε το φαί του όποτε καθόμασταν όλοι μαζί στο τραπέζι και το παιδί μου τα εξήγησε όλα. Μου είπε ότι φοβόταν ότι θα τους παρατούσα και θα έφευγα και εκείνοι θα πεινούσαν. Εκείνη την στιγμή τρελάθηκα, ήθελα να πάω και να της ζητήσω τον λόγο, με πιο δικαίωμα δηλητηρίαζε την ψυχή δύο μικρών παιδιών με τέτοια λόγια. Με κακολογούσε και με έβριζε μπροστά στα παιδιά πράγμα απαράδεκτο και ασυγχώρητο.

Το αποτέλεσμα αυτής της εμμονής ήταν να οδηγηθούμε στο χωρισμό! Πριν όμως απ' αυτό είχε προηγηθεί η εξής επίθεση εναντίον μου. Θυμάμαι πολύ καλά ήταν μεσημέρι 12 Νοεμβρίου 1987, εγώ καθόμουν στο τραπέζι της κουζίνας και η Α.Λ μαγειρεύε. Όση ώρα καθόμουν εκεί διαβάζοντας εφημερίδα, εκείνη μουρμούριζε και με έβριζε χαμηλόφωνα, την άκουγα αλλά δεν μίλαγα για να μην δώσω αφορμή για τσακωμό. Ξαφνικά γυρνάει με βλέπει να κάθομαι και να μην της δίνω σημασία και αρχίζει να με φωνάζει αναισθητο γαιδούρι ακαμάτη που τρώω τα λεφτά στις πόρνες και άλλα τέτοια χυδαία. Μου έσυρε ένα σωρό, της είχαν φουσκώσει τα μυαλά οι μάγισσες που είχε μπλέξει, είχε φάει μια περιουσία σ' αυτές! Με το που τις λέω ότι την έχουν τρελάνει οι μάγισσες που πάει και τρέχει, την βλέπω ότι χωρίς να το σκεφτεί καν αρπάζει το τηγάνι με το καυτό λάδι και μου το πετάει! Ίσα που πρόλαβα και έβαλα τα χέρια μου μπροστά στο πρόσωπο! Αποτέλεσμα να πάθω πολύ σοβαρά εγκαύματα 2^{ου} βαθμού στα δάχτυλα των χεριών στο πρόσωπο και στο λαιμό! Ο γιατρός που με είχε δει τότε είχε πει ότι τα τραύματα θα ήταν πολύ πιο σοβαρά αν δεν φορούσα ρούχα και καπέλο και ακόμα ότι αυτή η επίθεση δεν είχε σκοπό να ακινητοποιήσει αλλά να σκοτώσει! Δεν το έριξε στα πόδια αλλά κατευθείαν στο πρόσωπο για να με σημαδέψει! Έκανα καταγγελία στην αστυνομία, συνέλαβαν την Α.Λ. σε κατάσταση σοκ, την πέρασαν αυτόφωρο και τότε ήταν που έμαθα για πρώτη φορά στο δικαστήριο, όταν εμφανίστηκε η μάνα της Α.Λ. (ο πατέρας της είχε πεθάνει 2 μήνες πριν) για να την υπερασπιστεί, ότι η Α.Λ. πάσχει από κατάθλιψη και πως από μικρή είχε σχιζοφρενικές τάσεις! Τα στοιχεία που παρουσίασε η μάνα της στο δικαστήριο καθώς και οι ψυχιατρικές γνωματεύσεις ήταν αρκετές για να θέσουν την Α.Λ. υπό ψυχιατρική παρακολούθηση.

Λίγο καιρό αργότερα έκανα αίτηση διαζυγίου κέρδισα την επιμέλεια των παιδιών καθώς η Α.Λ. κρίθηκε ακατάλληλη για την φροντίδα των δύο ανήλικων

τέκνων. Όταν πήγα να ζητήσω εξηγήσεις από την μάνα της Α.Λ. γιατί εφόσον γνώριζε ότι η κόρη της είχε σοβαρό πρόβλημα υγείας έθετε σε κίνδυνο εμένα αλλά και τα παιδιά δεν με είχε ενημερώσει ποτέ της γι' αυτό εκείνη έπεσε στα γόνατα και μου ζητούσε να την αφήνω να βλέπει τα εγγόνια της, να μην της στερήσω αυτή την χαρά στα γεράματα. Λίγο έλειψε να με είχε σκοτώσει η κόρη της, κανένας ποτέ από αυτή την οικογένεια δεν είχε μιλήσει για αυτό το μυστικό πιστεύω πως όλοι γνώριζαν κανείς όμως δεν μιλούσε!

Ακόμα και σήμερα τόσα χρόνια μετά δεν έχω ξεπεράσει το σοκ που είχα πάθει. Δεν ξαναπαντρεύτηκα άλλη γυναίκα αν και μου είχαν συστήσει κάποιες γυναίκες, δεν το σκέφτηκα καν! Είχα μια άκρως τραυματική εμπειρία έγγαμου βίου, το μόνο ευχάριστο που προέκυψε από αυτό το γάμο ήταν τα δυο μου αγγελούδια. Οποτε με επισκέπτονται με κάνουν τρισευτυχισμένο. Με έχουν παρακαλέσει άπειρες φορές να πάω να μείνω μαζί τους αλλά δεν το κάνω θέλω να είναι ελεύθερα να κάνουν την ζωή τους, αρκεί να ξέρω ότι είναι ευτυχισμένα στις οικογένειες τους.

Τώρα όσο για μένα ήταν και είναι επιλογή μου να μένω εδώ μ' αρέσει έχω την ησυχία και την ηρεμία που πάντοτε ήθελα. Την ζωή μου την έζησα είχα και τα καλά μου είχα και δυσάρεστα μου, όλα όσα σου αφηγήθηκα μου έχουν αφήσει μια πικρία και μια στεναχώρια που δύσκολα μπορώ να ξεπεράσω ωστόσο ο χρόνος τα γιατρεύει όλα...

ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΑΦΗΓΗΣΗΣ

Είναι φανερό ότι πλέον πρέπει να σκεφτούμε σοβαρά το γεγονός ότι όλο και περισσότεροι άνδρες πέφτουν θύματα γυναικείας κακοποίησης (σωματικής ή ψυχολογικής) και από φόβο μήπως γελοιοποιηθούν σιωπούν και δεν μιλούν αλλά δέχονται παθητικά τις επιθέσεις εναντίον τους. Ο κύριος Κ.Λ. είναι ακόμα μία περίπτωση άνδρα που έπεσε θύμα κυρίως σωματικής βίας από την σύζυγό του, δεν αντέδρασε από την αρχή, συνέχισε να υφίσταται τις επιθέσεις που λίγο έλειψαν να του κοστίσουν την ζωή.

Μπορούμε να φανταστούμε ότι είναι δύσκολο για έναν άνδρα να προβεί σε οποιασδήποτε μορφή καταγγελίας της συζύγου του στις αρχές ή ακόμα και η αναφορά όσων υφίσταται σε κάποιο φιλικό του πρόσωπο καθώς είναι υπαρκτός ο φόβος γελοιοποίησης από τον περίγυρό του. Επίσης πολλοί άνδρες επιλέγουν να μείνουν με κάποιον που τους κακοποιεί προκειμένου να αποφύγουν την κριτική που θα ασκήσουν οι άλλοι εναντίον τους. Είναι στερεοτυπικά το ισχυρό φύλο και αυτός ο ρόλος τους κάνει συναισθηματικά πιο ανίσχυρους να παραδεχτούν ότι είχαν πέσει θύματα σωματικής κακοποίησης από την γυναίκα τους.

Στην περίπτωση μας, ο κύριος Κ.Λ. όπως είδαμε είχε πέσει θύμα λεκτικής βίας από την σύζυγο του, αυτή της η συμπεριφορά είχε σαν σκοπό να τον ταπεινώσει, να τον εξευτελίσει, να τον ντροπιάσει, να τον κάνει να αισθανθεί ανίκανος, άχρηστος, ένοχος και υπεύθυνος για οτιδήποτε κακό τους συνέβαινε. Κάθε τι που έκανε ο Κ.Λ. είχε σαν αποτέλεσμα την άμεση και διαρκή κριτική του από την Α.Λ. Οι συνεχείς

χαρακτηρισμοί είχαν σαν σκοπό να βλάψουν την αυτοεκτίμηση του και να τον οδηγήσουν στην απαξίωση. Αποκορύφωμα αυτής της μορφής βίας ήταν η προσπάθεια της Α.Λ. να δημιουργήσει στα παιδιά της το σύνδρομο της γονικής αποξένωσης κατά το οποίο η γυναίκα στρέφει εναντίον του πατέρα τα παιδιά. Αυτή η κίνηση είχε σαν σκοπό να καταστρέψει την εικόνα που είχαν δημιουργήσει τα παιδιά για τον πατέρα τους, να τον μισήσουν και άθελά τους να γίνουν και εκείνα υποστηρικτές του παραλογισμού της μητέρας τους.

Το που μπορεί να φτάσει μια γυναίκα με την συμπεριφορά της γίνεται αντιληπτό μέσα από την αφήγηση που μας παραχώρησε ο Κ.Λ. Είχε οδηγηθεί δυο φορές στο νοσοκομείο με σοβαρά τραύματα που τον είχαν καταστήσει ανίκανο να εργαστεί! Πρώτη επίθεση περιλαμβάνει την ρήξη αντικειμένων από γυαλί και πορσελάνη κατευθείαν επάνω στο θύμα με αποτέλεσμα να οδηγηθεί στο νοσοκομείο για ράμματα και η δεύτερη και πιο άγρια επίθεση περιελάμβανε την ρήξη καυτού λαδιού στο πρόσωπο του θύματος με αποτέλεσμα να προκληθούν σοβαρά εγκαύματα στο πρόσωπο, στα χέρια και στο λαιμό του θύματος που είναι εμφανή ακόμα και σήμερα. Καμία από τις δύο επιθέσεις της Α.Λ. δεν ήταν αποτέλεσμα αυτοάμυνας αλλά ήταν καθαρές επιθέσεις που απώτερο σκοπό είχαν να προκαλέσουν σοβαρή βλάβη στο θύμα και να τον σημαδέψουν τόσο στο σώμα όσο και στην ψυχή.

Το γεγονός ότι η Α.Λ. έπασχε από σοβαρό ψυχολογικό πρόβλημα δικαιολογούν την σκληρότητα των επιθέσεων. Ο Κ.Λ. είχε υποψιαστεί ότι η πρώην σύζυγος του ίσως να χρειαζόταν ψυχολογική υποστήριξη καθώς τα νεύρα της ήταν πολύ ευαίσθητα και με το παραμικρό ξεσπούσε σε φωνές αλλά δεν γνώριζε ότι θα ήταν τόσο σοβαρή η κατάστασή της.

Ο αντίκτυπος που είχε πάνω στον Κ.Λ. αυτή η κακοποίηση είναι ότι δεν μπόρεσε να εμπιστευτεί ποτέ ξανά γυναίκα. Θεωρεί ότι θα τον βλάψει, ότι θα τον κακομεταχειριστεί, έχει ένα φόβο που δύσκολα μπορεί να αποβάλλει. Δεν ξαναπαντρεύτηκε ούτε έκανε κάποια άλλη σχέση αφότου πήρε διαζύγιο, αφοσιώθηκε στο μέγαλωμα των παιδιών. Ακόμα και σήμερα που διαμένει στην μονάδα φροντίδας ηλικιωμένων έχει ζητήσει να τον προσέχει άνδρας νοσηλευτής, σε καμία περίπτωση γυναίκα.

Επομένως, κάθε μορφή κακοποίησης έχει σαν αποτέλεσμα να διαταράσσει την ψυχική γαλήνη και ισορροπία των θυμάτων, τα τραύματα παραμένουν πάντοτε ανοιχτά όσα χρόνια και αν περάσουν. Στόχος μας η λήψη μέτρων για την αποφυγή τέτοιων καταστάσεων που μόνο κακό μπορούν να προκαλέσουν σε όλους μας.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ ΑΝΔΡΩΝ: ΣΥΜΒΑΙΝΕΙ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΧΩΡΑ ΜΑΣ

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε στην Ελλάδα κατά το χρονικό διάστημα 2006-2008.

Δείγμα: Στην έρευνα συμμετείχαν 250 άνδρες οι οποίοι εξετάστηκαν ξεχωριστά, 280 γυναίκες, που εξετάστηκαν ξεχωριστά και 142 έγγαμα ζευγάρια, που εξετάστηκαν σε κοινή συνέντευξη. Από τους άνδρες, οι 115 ήταν έγγαμοι και οι 135 σε κάποια μορφή σχέσης (αρραβωνιασμένοι (14), σε συμβίωση (19), διαζευγμένοι (42), σε διάσταση (35) και σε απλή σχέση (25)). Από τις γυναίκες, οι 167 ήταν έγγαμες και οι 113 σε κάποια μορφή σχέσης (αρραβωνιασμένες (18) , σε συμβίωση (11), διαζευγμένες (22), σε διάσταση (25) και σε απλή σχέση (37). Το δείγμα προερχόταν από αστικές (37%), ημιαστικές (46%) και αγροτικές περιοχές (17%) της Ελλάδας, ενώ το εύρος της ηλικίας τους ήταν από 18-65 ετών. Οι ερωτώμενοι συμπλήρωσαν ερωτηματολόγιο, ενώ τα ζευγάρια που εξετάστηκαν από κοινού πέρασαν και από ημιδομημένη συνέντευξη.

Τα ποσοστά των ανδρών που εξετάστηκαν χωριστά και ανέφεραν ότι είχαν πέσει θύματα φυσικής βίας χωρίς οι ίδιοι να έχουν πρώτοι επιτεθεί (χαστούκι, κλωτσιά, γρατζουνίσματα, πέταγμα αντικειμένων, τραυματισμός κλπ) από τις γυναίκες ήταν: Παντρεμένοι 34,7%, σε συμβίωση 25,2%, διαζευγμένοι 37,6%, σε διάσταση 48,1%, αρραβωνιασμένοι 8% και σε απλή σχέση 23,5%. Τα ποσοστά των γυναικών που εξετάστηκαν ξεχωριστά και ανέφεραν ότι άσκησαν φυσική βία, ενώ δεν βρίσκονταν σε άμυνα ήταν: Παντρεμένες 32%, σε συμβίωση 29,8%, διαζευγμένες 26,8%, σε διάσταση 36%, αρραβωνιασμένες 3% και σε απλή σχέση 26,4%.

Στα έγγαμα ζευγάρια οι άνδρες ανέφεραν ότι δέχτηκαν επίθεση σε ποσοστό 31,5%, ενώ οι γυναίκες δήλωσαν ότι επιτέθηκαν σε ποσοστό 38,4%.

Εδώ αξίζει να σημειωθεί ότι οι άνδρες – παρά το κοινό στερεότυπο- υφίστανται εξίσου σοβαρούς τραυματισμούς κατά την γυναικεία φυσική βία, όσο και οι γυναίκες. Στην ελληνική έρευνα το 12,7% των ανδρών που εξετάστηκε ξεχωριστά ανέφερε ότι αναγκάστηκε να καταφύγει σε νοσοκομείο για την περιποίηση τραυμάτων που οφείλονταν σε γυναικεία επίθεση, ενώ το 23% των γυναικών ανέφερε ότι σκοπός της επίθεσης που έκανε ήταν ο σοβαρός τραυματισμός ή η βλάβη του άντρα.

Τα αντίστοιχα ποσοστά ψυχολογικής βίας, όπως δηλώθηκαν από τους άνδρες που εξετάστηκαν ξεχωριστά, ήταν: Παντρεμένοι 89,3%, σε συμβίωση 65,7%, διαζευγμένοι 93%, σε διάσταση 98%, αρραβωνιασμένοι 27,7% και σε απλή σχέση 54%. Οι γυναίκες φαίνεται να αναγνωρίζουν καλύτερα την φυσική παρά την ψυχολογική βία, όταν την ασκούν. Έτσι από όσες εξετάστηκαν ξεχωριστά, οι παντρεμένες ανέφεραν ψυχολογική βία προς τον σύντροφό τους σε ποσοστό 31,5%, οι αρραβωνιασμένες 3%, όσες ήταν σε συμβίωση 26%, οι χωρισμένες 35%, οι εν διαστάσει 38,5% και όσες ήταν σε απλή σχέση 41%.

Τέλος στα έγγαμα ζευγάρια που εξετάστηκαν μαζί, το ποσοστό ψυχολογικής βίας που αναφέρθηκε ήταν 78% εκ μέρους των ανδρών και 52,6% εκ μέρους των γυναικών.

Ένα πολύ σημαντικό εύρημα είναι ότι η ψυχολογική κακοποίηση του άνδρα πολλές φορές δεν ασκείται αποκλειστικά από τη σύζυγο αλλά και από άλλα μέλη της οικογένειας καταγωγής της. Έτσι από τους παντρεμένους άνδρες που εξετάστηκαν χωριστά το 76,8% δηλώνει ότι ψυχολογική βία δέχτηκε και από τη μητέρα, τον πατέρα ή άλλο μέλος της οικογένειας της συζύγου, ενώ συμφωνεί με αυτό το 57% των γυναικών.

Μία ερώτηση της έρευνας αφορούσε την έναρξη και συνέχιση της φυσικής ή ψυχολογικής βίας κατά τη διάρκεια των τελευταίων τριών μηνών. Από τους άνδρες που ανέφεραν ότι ασκούσαν ψυχολογική ή και σωματική βία, το 38% θεώρησε ότι αρχικά ήταν υπαίτιο γι' αυτήν, 35% κατηγορήσε τη σύντροφο και 27% απέδωσε την ευθύνη και στους δύο. Οι γυναίκες που βίωσαν ενδοοικογενειακή βία, απέδωσαν την ευθύνη για την έναρξη του διαπληκτισμού κατά 52% στις ίδιες, 30% στους συντρόφους τους και 18% και στους δύο.

Οι άνδρες που πέφτουν θύματα κακοποίησης από τη σύντροφό τους βιώνουν θυμό (75%), συναισθηματική καταρράκωση (40%), κατάθλιψη και ταπείνωση (35%), τάση για εκδίκηση (25%), αίσθημα ότι είναι ευάλωτοι (23%), και φόβο ή ντροπή (15%). Οι συνέπειες είναι ακόμα πιο έντονες στους νεαρούς άντρες: η εμπειρία μιας πρώιμης βίαιης σχέσης στιγματίζει τις μετέπειτα αλληλεπιδράσεις τους με το 'ασθενές' φύλο και τους καθιστά πιο ευάλωτους σε μελλοντικά καταθλιπτικά επεισόδια και στην εμφάνιση ψυχοσωματικών συμπτωμάτων.

Μάλιστα η επικινδυνότητα αυξάνεται ανάλογα με την ένταση της βιωμένης βίας. Ο συνδυασμός των δύο (φυσικής και ψυχολογικής) μπορεί να αποτελέσει εμπόδιο για την ομαλή κοινωνική και συναισθηματική ανάπτυξη του άνδρα.

Στην ψυχολογική βία που αντιμετωπίζουν οι διαζευγμένοι ή οι εν διαστάσει άνδρες περιλαμβάνεται και το σύνδρομο της γονικής αποξένωσης κατά το οποίο η γυναίκα στρέφει εναντίον του πατέρα το παιδί ή τα παιδιά τους. Στην έρευνα φάνηκε ότι αυτό είναι ιδιαίτερα συχνό στις ελληνικές οικογένειες.

Τα στοιχεία της έρευνας είναι συντριπτικά: Η μητέρα αναλαμβάνει την κηδεμονία των παιδιών στο 87,1% των περιπτώσεων (85,7% των αγοριών και 88,1% των κοριτσιών) έναντι του 12,9% των περιπτώσεων, όπου ο πατέρας είναι ο υπεύθυνος κηδεμόνας των παιδιών (14,3% των αγοριών και 11,9% των κοριτσιών).

Το 38,1% των αγοριών σε σχέση με το 68,3% των κοριτσιών διατηρεί επαφή μόνο με τη μητέρα του μετά το διαζύγιο. Αντιθέτως, το 11,9% των αγοριών και το 6,7% των κοριτσιών διατηρεί επαφές μόνο με τον πατέρα. Και με τους δύο γονείς έχει σχέσεις το 47,6% των αγοριών και το 23,3% των κοριτσιών, ενώ μόνο το 2,4% των αγοριών και το 1,7% των κοριτσιών δεν διατηρεί επαφές με κανέναν από τους δύο γονείς. Η διαφορά αυτή στα ποσοστά είναι στατιστικώς σημαντική.

Διαφοροποιήσεις παρουσιάζονται ανάμεσα στα δύο φύλα και όσον αφορά την απόδοση ευθυνών για το διαζύγιο. Συγκεκριμένα, το 46,3% των αγοριών και το

66,7% των κοριτσιών θεωρεί ότι υπεύθυνος για το χωρισμό είναι ο πατέρας. Τα ποσοστά αυτά μειώνονται σε 12,2% για τα αγόρια και 11,7% για τα κορίτσια, όταν υπεύθυνη για το χωρισμό θεωρείται μόνο η μητέρα. Το 41,5% των αγοριών και το 21,7% των κοριτσιών αποδίδουν την ευθύνη και στους δύο γονείς.

Στους αστικούς χώρους περισσότερο υπεύθυνος για το χωρισμό θεωρείται ο πατέρας, γεγονός που ισχύει και για χωριά-μικρές πόλεις, σε μικρότερο ποσοστό. Το 61,1% των παιδιών ηλικίας 15-25 θεωρούν υπεύθυνο για το χωρισμό τον πατέρα, το 11,1% τη μητέρα και το 27,8% και τους δύο. Στην ηλικιακή ομάδα 26-36 ετών, το 22,2% θεωρεί υπεύθυνο τον πατέρα, το 22,2% τη μητέρα και το 55,6% και τους δύο. Ενώ μόλις το 28,9% των παιδιών ηλικίας 15-25 ετών διατηρεί επαφή και με τους δύο γονείς, στις ηλικίες 26-36 το ποσοστό αυτό αυξάνεται στο 88,9%. Η διαφοροποίηση αυτή είναι στατιστικώς σημαντική.

Είναι σημαντικό εδώ να αναλογιστούμε ότι ο θεσμός της οικογένειας περνάει μια από τις σημαντικότερες κρίσεις! Όλο και περισσότερα ζευγάρια παίρνουν διαζύγιο ως αποτέλεσμα συνεχών τσακωμών και σε πολλές περιπτώσεις μπορεί να έχει προηγηθεί και άσκηση βίας μεταξύ του ζεύγους. Επομένως είναι σημαντικό να παρακολουθήσουμε τις εξελίξεις αυτού του φαινομένου και σε κάθε περίπτωση πρέπει να προτείνουμε την λήψη μέτρων για την προστασία των ατόμων που έχουν πέσει θύματα ενδοοικογενειακής βίας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- <http://www.entercity.gr/content/view/9044/306/>
- http://logia-starata.blogspot.gr/2011/11/blog-post_5504.html
- <http://www.typologos.com>

Σχολια στο κειμενο

Καθηγητριας Γεωργιας Καλαπόδη

ΒΙΑ ΚΑΙ ΦΥΛΟ

Αγαπητέ Αντώνη, θεωρώ εξαιρετική τη δουλειά και των δύο κυριών και αφετηρία για νέους προβληματισμούς που αφορούν τη σχέση της βίας με το φύλο. Θα συμφωνήσω ότι η βία από όπου και αν προέρχεται πρέπει να αποτελεί αντικείμενο εξέτασης από τους εγκληματολόγους χωρίς να διακατέχονται από προκαταλήψεις ή εμμονές σε συγκεκριμένες θεωρητικές προσεγγίσεις. Συμφωνώ επίσης ότι το «τραύμα» που προκαλείται στο θύμα ανεξαρτήτως φύλου είναι οδυνηρό και βαθύ, δεν μπορεί να περιγραφεί στις ποσοτικές έρευνες, και βιώνεται με διαφορετικό τρόπο από το κάθε άτομο. Όμως θα ήθελα να παρατηρήσω ότι τα δύο περιστατικά, που αναφέρονται στις έρευνες, έχουν μεν ως κοινή βάση την άσκηση βίας, αλλά και σημαντικές διαφορές ως προς τη μορφή της βίας, τον τρόπο άσκησης και αιτιολόγησή της.

Στη πρώτη περίπτωση συναντάμε τις συνηθισμένες μορφές ψυχικής, σεξουαλικής και σωματικής βίας που ασκούνται από το κυρίαρχο αρσενικό απέναντι στη γυναίκα με στόχο την υποδούλωση και τον εξευτελισμό της.

Μια μορφή βίας που υποστηρίζεται πολιτισμικά, και παγκόσμια έχει σε υψηλά ποσοστά ως αποδέκτη το γυναικείο φύλο. Θα ήθελα σε αυτό το σημείο να επισημάνω ότι συνήθως όταν αναφερόμαστε στη βία κατά των γυναικών, στα δικαιώματα της γυναίκας, στο φεμινιστικό κίνημα και στο φεμινιστικό λόγο, έχουμε κατά νου τις δυτικές κοινωνίες που έχουν αναπτύξει ένα πλέγμα προστασίας (κοινωνικό, νομικό κ.λ.π) για τις γυναίκες, ξεχνώντας τη «σκοτεινή όψη του φεγγαριού», δηλαδή όλες εκείνες τις γυναίκες που η φτώχεια, οι κοινωνικές αντιλήψεις, οι πόλεμοι, η έλλειψη

νομικών κανόνων στις χώρες τους, τις υποχρεώνουν να βιώνουν καθημερινά την ανδρική βία στο σώμα και τη ψυχή τους.

Στο δεύτερο περιστατικό συναντάμε την ανδρική θυματοποίηση και διαπιστώνουμε και εδώ τις τραγικές συνέπειες της για το θύμα.

Όμως η γυναίκα-δράστης παρατηρούμε ότι είναι: α) ένα σοβαρά διαταραγμένο άτομο, γεγονός που δεν αποκλείει κάτω από διαφορετικές συνθήκες τη δυνατότητα άσκησης βίας από την πλευρά της όχι μόνο απέναντι στο σύζυγό της αλλά σε οποιοδήποτε μέλος της οικογένειας της ή τρίτους.

β) ένα αντικείμενο αγοραπωλησίας από τον πατέρα της, που μετατρέπεται σε κυρίαρχο υποκείμενο χρησιμοποιώντας την «ανταλλακτική της αξία» ή αλλιώς «προϊκα» προκειμένου να ασκήσει φυσική και ψυχολογική βία στο σύζυγό της.

Θεωρώ λοιπόν ότι η αναγνώριση της διαφορετικότητας των γυναικών στο ενδοφυλικό επίπεδο δε θα πρέπει να παραβλέπει την υπάρχουσα ανισότητα των φύλων, που καθιστά τη γυναίκα κύριο αποδέκτη της ανδρικής βίας, είναι όμως λανθασμένη η πρόσληψη των γυναικών ως ομοιογενούς ομάδας και κατ'επέκταση και μεθοδολογικά εσφαλμένη η πρόσληψη των γυναικών εγκληματιών ή θυμάτων ως «ενιαία» κοινωνική κατηγορία. Αντίθετα, η εγκληματολογική μελέτη του φύλου θα πρέπει να αναδεικνύει τη λειτουργία του ως κοινωνικής συνιστώσας, σε συγκεκριμένο κάθε φορά ιστορικό και πολιτισμικό πλαίσιο, σε σχέση με την επίδραση που δέχεται και ασκεί στα κοινωνικά φαινόμενα και τις κοινωνικές σχέσεις (Smart, 1995).

Επιπρόσθετα, η κατανόηση της θηλυκότητας και της αρρενωπότητας ως κατηγοριών θεωρώ ότι εκφράζονται μέσα από μία σειρά πειθαρχήσεων που καθορίζουν εκ των προτέρων ποιες μορφές φύλου (sex and gender) και σεξουαλικότητας, είναι κοινωνικά αποδεκτές (Butler, 1990). Η άποψη αυτή της Butler μας βοηθά στην κατανόηση των αντιφάσεων στην ανθρώπινη εμπειρία, και εξηγεί ως ένα βαθμό την υιοθέτηση συμπεριφορών και ρόλων αντίθετων στην γυναικεία απελευθέρωση, για παράδειγμα την ανοχή στη σεξουαλική και φυσική βία, από γυναίκες που έχουν κατακτήσει πολιτική, οικονομική και κοινωνική ισοτιμία με τους άνδρες, ή έχουν υψηλό μορφωτικό επίπεδο (όπως η γυναίκα της πρώτης περίπτωσης).

Επιπλέον, αν και το φύλο και η κοινωνική τάξη συντίθενται με διαφορετικό τρόπο σε κάθε κοινωνικό περιβάλλον είναι όμως αλληλένδετες και αλληλοενισχυόμενες εκφράσεις μορφών εξουσίας (Λάζος Γρηγόρης, 2007) ενώ αποτελούν τμήματα μιας ενιαίας διαδικασίας που αποκαλύπτει ότι οι διαφοροποιήσεις του φύλου είναι αναπόσπαστα στοιχεία από τη μορφή της οργάνωσης της ταξικής δομής (Beechey Veronica, 1979). Γυναίκες που κατέχουν κοινωνική δύναμη, πλούτο ή εξουσία έχουν τις ίδιες πιθανότητες με τους άνδρες να ασκήσουν ψυχολογική βία σε άλλα άτομα του ίδιου ή διαφορετικού φύλου.

Τελικά στο ερώτημα αν η βία έχει φύλο θα απαντήσω ότι η «σεξουαλική βία έχει φύλο» καθώς ο βιασμός αποτελεί «κατ'εξοχήν ανδρικό «προνόμιο» και μειονέκτημα», μια αποκλειστική ανδρική ιδιότητα» (Λάζος, 1997). Αυτή η διαπίστωση δεν μας οδηγεί αναγκαστικά στο συμπέρασμα ότι η σεξουαλική επιθετικότητα των ανδρών αποτελεί μία αναμενόμενη εμπειρία για την πλειοψηφία των γυναικών, αλλά ότι η σεξουαλική βία εναντίον των γυναικών παρατηρείται ως φαινόμενο που στηρίζεται από συγκεκριμένες πολιτικές, πολιτισμικές ή οικονομικές κοινωνικές δομές.

Η άσκηση ψυχολογικής βίας αντίστοιχα θεωρώ ότι δεν έχει την ίδια αιτιολογική βάση για τα δύο φύλα (αν και δυνητικά εξίσου ασκείται και από τα δύο) καθώς και στις σύγχρονες κοινωνίες οι κοινωνικές διαδικασίες με τις οποίες κατασκευάζεται η έννοια του φύλου εμπεριέχουν διακρίσεις και αποκλεισμούς περισσότερο εις βάρος του γυναικείου παρά του ανδρικού φύλου.

Υποθέτω (διότι δεν γνωρίζω σχετικές ποιοτικές έρευνες) ότι η ψυχολογική βία που ασκείται από την γυναίκα προς τον άνδρα αντανακλά συνήθως προβληματικές οικογενειακές σχέσεις, χρόνια καταπίεση από το σύζυγο ή τη πατρική οικογένεια, σοβαρές ψυχικές διαταραχές, ή μεγάλη οικονομική εξάρτηση του συζύγου από τη σύζυγο, (καθώς η οικονομική δύναμη «επιτρέπει» την άσκηση εξουσίας που μπορεί να συνοδεύεται και από άσκηση βίας).

Με αγάπη

Γεωργία.

